

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΚΑΥΚΑΣΟ

Του κ. ΣΤΑΘΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ (Καστανιά — Βεροία)

ΤΟ «ΒΗΜΑ», ΤΗΣ ΕΥΣΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1) Έσωτερικού
 Έτησια δρχ. 30
 Εξαμηνιαία > 15
 Δήμεν Κοινοτήτων, Οργανισμών, Σωματείων κτλ. Έτησια > 100
 Εξαμηνιαία > 50

2) Έξωτερικού
 Έτησια δολ. 2
 Εξαμηνιαία > 1

Υπεύθυνος Λυσίαξως Χαράλαμπος Αυσαρίδης Πλατεία Διοικητηρίου 3

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Άγγελος Σούλας Άλεξανδρείας 52

ΤΟ «ΒΗΜΑ», ΤΗΣ Ε.Α.

Είναί η ποντιακή εφημερίς που αγωνίζεται διά την προβολήν του ποντιακού ονόματος, διά την υποστήριξιν των ποντιακών συμφερόντων και διά την πραγματοποίησιν της «Ποντιακής Ίδέας».

Είναί το όργανον επικοινωνίας και ψυχικής επαφής όλων των Ποντίων.

Είναί ο φανατικός συλλέκτης και ο πιστός θεματοφύλαξ όλων των άγνων ποντιακών ελληνικών παραδόσεων.

Φιλοδοξεί να γίνη ο δέκτης και ο πομπός των όνειρων, των πόθων, των προσδοκιών, των καύμων, των πόνων και των παραπόνων όλων των Ποντίων.

Στηρίζεται μόνον στην ήθική και ήλικήν συνδρομήν των Ποντίων και διά τουτο δεν πρόκειται να λείψη από κατένα ποντιακή στίλι.

Σε προηγούμενα φύλλα έχω γράψει για τους Ποντίους της περιφέρειας Κάρας και Βατούμ. Μένει να γίνη γνωστή η τύχη των Ποντίων της Κολχίδας και της Τιφλίδας.

Θέλω όμως πρώτα να ρίξω με μιά ματιά στην ιστορία της Κολχίδας κι αυτό γιατί: Στην Κολχίδα κατέφυγε ο Φοίβος με το χρυσόμαλλο κριάρι. Έδώ κατέληξε η Άργοναυτική έκστρατεία. Έδώ κατέφυγε ο Ορέστης και ο Πυλάδης Στους βράχους του υπερκειμένου Καυκάσου κρυφώθηκε ο Προμηθέας, διότι έκλεψε τη φωτιά από τους θεούς και τη χάρισε στους ανθρώπους για να τους κάμει ή ζωή πιο εύκολη. Έδώ φιλοξενήθηκε ο Διόνυσος και ο Βάκχος φεύγοντας από τις Ίνδιες.

Σε καμιά άλλη χώρα του κόσμου ο Έλληνισμός δεν άφηκε τόσα ίχνη της ιστορικής του διαβίωσης όσα άφησε στη Γεωργία, της οποίας τμήμα αποτελεί ή Κολχίδα. Οι Έλληνες κήρυξαν και διέδωκαν εκεί τον χριστιανισμό. Οι πρώτοι ιερείς, διδάσκαλοι και μεταφραστές των Άγ. Γραφών ήταν Έλληνες. Δώδεκα Έλληνες επίσκοποι, κατά τον Γεωργιανό ιστορικό Νατρέφ, έπειμαναν τη Γεωργιανική εκκλησία. Στα δύο μουσεία της Γεωργίας υπάρχουν άπειρα λείψανα ελληνικών μνημείων της αρχαιότητας και της χριστιανικής περιόδου. Έδώ χρησιμοποιούν ακόμα και σήμερα τη λέξη Περούτζεν (σοφός) και Περούτζενιβίλι (νύχι σοφών) αντί της λέξεως «Έλληνας». Και διότι τελευταίως ή γη αυτή φιλοξένησε και περιέθαλψε δεκάδες χιλιάδες Ποντίους πρόσφυγες.

Η Κολχίδα είναι χώρα συνεχής με τον Πόντο του οποίου την τύχη ακολουθήσαν ός τον τελευταίο αιώνα όποτε κατελήφθη από τους Ρώσους.

Τα σύνορά της είναι ο Άκαμψις (Τσορόχ) από το μέρος του Πόντου, και ο Κόραξ (Κοντόρ) από το μέρος του Καυκάσου. Σήμερα περιλαμβάνει την Άτζαραν, μέρος της Γουρίας, και Μιγγρελίας, και την Άρχάια.

Οι σχέσεις της Κολχικής με την Ελλάδα χάνονται στην άμυλη του χρόνου. Άτρωτοι θαλασσοπόροι οι Έλληνες, άφου πέρασαν τις Συμπληγάδες, δηλ. την παντοτεινή φουρτούνα στο βόρειο στόμιο του Βοσπόρου και δάμασαν τα άγρια κύματα του Έδξινου, έκαμαν όλο το γύρο του γιά να ανακαλύψουν νέες χώρες, νέους λαούς, να βρουν καλύτερη τύχη, ν' αποκτήσουν περισσότερα πλούτη και δόξας, να διαδώσουν τον πολιτισμό, και έτσι να συντελέσουν στην πρόοδο της πατρίδος τους, και όλκληρου του κόσμου. Πολύ μπροστά από τον Τρωικό πόλεμο έγινε ή Άργοναυτική έκστρατεία, την όποια ο Στράβων, ο Άππιανός και ο Ευστάθιος παραδέχονται ός συναγωγή χρυσού και δερμάτων, ο Ίουβελιανός ός έμπορική άποστολή, ο δε καθήγητής του Πανεπιστημίου Άρβαντόπουλος όνομάζει έκστρατηγική άποστολή. Νομίζω ότι το χρυσόμαλλο δέρμα του κριάριού δεν φανερώγει μόνο τις έμπορικές συναλλαγές, αλλά και τον τρόπο της συλλογής του χρυσού. Και τουτο διότι στα 1922 κοντά στο χωριό Άμπαρκοί του Κιλίκις, είδα κάποιον να βυθίζει και να στεραίνει μέσα στην κοίτη του Γαλλικού ποταμού πυκνόμαλλο δέρμα, και όταν με άπορία ρώτησα να μάθω την αίτια, μου είπε πως το πυκνόμαλλο δέρμα έχει την ιδιότητα να συγκρατεί μεν άνάμεσα στο μαλλί τα ψήγματα του χρυσού από κουνάλεϊ ο Γαλλικός, να άφήνει δε να παρασάρονται από το ρέμα τα άλλα υλικά. Πιστεύω ότι με τον πρωτόγονο αυτόν τρόπο μάθαιναν τον χρυσό και τότε.

Όταν δε άργότερα έγινε ο άποικισμός της Σικαπής, Κερασύντας και Τραπεζούνας, τότε έγινε και ο άποικισμός του Βαθός (Μπακούμ), της Πέτρας (Τοιχιτζιζι) Φάσιδος (Πότι) και της Διοσκουριάδος (Σουχούμ).

Η Φάσις ήταν τότε έκβολος του δμώνιμου ποταμού (σημερινόν Ριόν), που κατά τον Στράβωνα ήταν «πόλις ελληνική, έμ-

πόριον των Κόλχων», όπου μαζεύονταν και άποθηκεύονταν τα άρβωνα και διάφορα προϊόντα, ξυλεία για τη ναυπηγία και λινάρι και καννάβι και κερι και πίσσα και τα περίφημα λινά ύφασματα της χώρας.

Η Διοσκουριάδα ήταν έμπορική πόλις, όπου μαζεύονταν έβδομηντά έθνη, όλα άλλόγλωσσα. Κατά τους Βυζαντινούς χρόνους όνομαζόνταν Σεβαστόπολις. Ο Ίουστινιανός την άχρώσε και την κόρησε και την άνέδειξε «τώ τε κάλλι και τώ μεγέθει πόλιν άξιολογώτα την έν τρις μέλιστα». Επί αυτοκρατορίας Τραπεζούνας όνομαζόταν Σωτηριόπολις και ήταν το μεθοριακό φρούριο του κράτους.

Και τα μεν παράλια ήταν έτσι θρηκετά προωδευμένα στον πολιτισμό, έπάνω όμως στα ψηλά βουνά και μέσα στις χαράδρες των ποταμών κατοικούσαν άγριοι λαοί, οι όποιοι κατά τον Ηρόδοτο και τον Διόδωρο τον Σικελιώτη ήταν άποικινάρια της στρατιάς του βασιλιά της Αιγύπτου Σασούστριος, που έφθασε ός την Κολχίδα. Οι κυριώτεροι από τους λαούς αυτούς ήταν: Άναμεταξύ στο Βατούμ και στο Πότι, οι Μαχέλιες, οι Ζυδρείται, οι Λαζοί άναμεσα δε στο Πότι και το Σουχούμ οι Άψίλιοι, οι Κόραξοί, οι Σανίτοι, οι Κοραξοί, και ψηλότερα οι Ηνίσοι και οι Σόανες. Στο έσωτερικό δε οι Μόσχοι και οι Μάνραλοι (Μιγγρέλοι). Στην Κολχική είχαν εγκαταστήσει ο Ίουστινιανός αχλωτάτους Βουλγάρους, που είχαν καταταχθή στα στρατιωτικά τάγματα.

Οι Κόλχοι και προάπαντα οι Άβασγοί (Άρχάοι) άδση τε και ύλας έσέβοντο θεούς γάρ τα δένδρα βαρβάρω τινι ήπελείε ύπόκλιτενον είναι».

Οι Ηνίοχοι ζούσαν από την περσική, τα δε πλοίαριά τους ήταν λεπτά, στενά και έλαφρά. Άπ' αυτά σχημάτιζαν δλόκληρους στόλους, και άλλους μεν έλθισσαν τα πλοία, άλλοτε δε τις γειτονικές πόλεις. Οι Ρωμαίοι, γιά να προστατεύσουν

το έμποριο από τις πειρατείες, είχαν καταρτίσει στόλο από 40 πλοία, που στάθμευε στο λιμάνι της Τραπεζούνας.

Οι δε βασιλιάδες των Άρχάων είχαν την άτιμη συνήθεια να άρπάζουν από τους γονείς τα γερά και άμορφα παιδιά, να τα ευνουχίζουν και να τα πουλύν στους Ρωμαίους, να σκοτώνουν δε και τους γονείς των παιδιών από το φόβο μήπως τους έκδικηθούν. Ο Άπόστολος Άνδρέας έκήρυξε τον χριστιανισμό και στη Διοσκουριάδα. Φαίνεται όμως ότι ο χριστιανισμός είχε διαδοθή μόνο στα παράλια και μόνο στον καιρό του Ίουστινιανού έκαπλώθηκε και στο έσωτερικό. Ο Ίουστινιανός έκαμε δημοσίους δρόμους στο έσωτερικό, έξωράισε πόλεις, έχτισε φρούρια και ναούς και γενικά φρόντισε για τον έκπολιτισμό τους. Κατά τον ιστορικό Προκόπιο «Επί τουτου Ίουστινιανού βασιλέως έπαντα Άβασγοίς επί το ήμερώτερον τετύχηκε μεταπίσχεσθαι» τά τε γάρ χριστιανών δόγματα έλλοιπν' άπειπε δε μηδένα τα λοιπόν έν τούτω τώ έθνη την άρρενωπιαν άποφιλοΰσθαι, σιδηρώ βιαζομένης της φύσεως, δ δη άσμενοι Άβασγοί ήκουσαν». Υστερα από αυτό οι Άβασγοί έδιωξαν τους βασιλιάδες τους, κατέργησαν τον ευνουχισμό και έζησαν ελεύθεροι.

Η Κολχίδα ήταν και έδρα της μητροπόλεως Φάσιδος, με τις έπισκοπές Πετρών, Σβανεδίας και Ροδοπόλεως (Κουταλίας). Άργότερα ή μητρόπολις Φάσιδος είχε συγχωνευθή με τη μητρόπολη της Τραπεζούνας.

Όλοι αυτοί οι λαοί ήταν συγγενείς άναμεταξύ τους. Πολλοί δε από αυτούς ήταν παλαιοί κάτοικοι της Άσσυρίας και της Μηδίας, άλλα ή μεγάλη έκδρομή των Κιμμερίων και των Σκυθών από την Κριμαία, που έγινε κατά το τέλος του έβδομου αιώνας πρ. Χριστού, είχαν άναστατώσει όλους τους λαούς της Μικράς

Άσίας, και άλλους μεν έσπρωξε προς την Καππαδοκία και άλλους προς τον Πόντο και την Κολχίδα.

Στις έκδρομές αυτές έθεσε τέραμα το ισχυρό Μηδικό κράτος.

Κατόπι όλοι αυτοί οι λαοί είχαν ύποταχθή στον βασιλέα των Άσσυρίων Νίνο και από τον έκτον αιώνα στο μέγα Περσικό κράτος. Κατά την Κατάβαση των Μυθρών (400 π. χ.) ήταν σχεδόν άτόνομο και μόνο κατ'όνομα άποτελούσαν μέρος της Περσίας. Ο βασιλέας του Πόντου Μιθριδάτης ο Μέγας, είχαν ύποταξει και την Κολχίδα.

Μετά το θάνατό του στον πόλεμο με τους Ρωμαίους, ο Πομπήιος, χάρισε την Κολχίδα στον Άρίσταρχο.

Οι Βυζαντινοί είχαν προσαρτήσει την Κολχίδα ύστερα από την αίτηση της ίδιας, ο δε Ίουστινιανός όπως είπαμε φρόντισε γιά τον έκπολιτισμό της. Από τότε, όπως και ο Πόντος είχε δεχθή τις συχνές έκδρομές των Περσών, Μογγόλων και Τούρκων. Κατά το 1795 ο βασιλέας της Γεωργίας Γεώργιος ο δέκατος τρίτος άναγκάσθηκε να ζητήσει τη συνδρομή των Ρωσίων και από τότε έγινε ρωσική έπαρχία. Κατά το 1917 ή Τουρκία έκπολεμώμενη από την μολοσβική επανάσταση, εισέβαλε στην Κολχίδα και προχώρησε ός τον ποταμό Τσολόκ (Μώγορο). Έκει όμως έπαυε μεγάλη καταστροφή και ο ποταμός αυτός έμεινε σύνορο Τουρκίας και Γεωργίας ός το τέλος του 1918, όποτε βρετανικές δυνάμεις έδιωξαν τους Τούρκους. Όταν όμως κατά το τέλος του 1920 άπεχώρησαν οι Άγγλοι, οι Τούρκοι βρήκαν την ευκαιρία να ξανακαταλάβουν το Βατούμ, άλλα σε λίγο οι Μολοσβίκοι τους έδιωξαν και ή Κολχίδα σήμερα αποτελεί μέρος της σοβιετικής δημοκρατίας της Γεωργίας (Γρουζία). Από το έπόμενο φύλλο μπαίνουμε στο κύριο θέμα: «Οι Πόντιοι στην Άπχαζία».

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Του κ. Γρηγ. Σαββινοπούλου

Ο Ίανουάριος στην ποντιακή διάλεκτο λέγεται Κάλαντα και τ'ό τ'ς, και του δόθηκε το όνομα από την λέξιν Κάλαντα.

Όπως την παραμονή των Χριστουγέννων, και την παραμονή του νέου έτους, άργά το βράδυ, μόλις άβαν οι λάμπες, άρχιζαν οι ομάδες των παιδιών με τα πολύχρωμα φανάρια και τα χάρτινα καρδιά μεγαλώνον μεγέθους που τα κατασκεύαζαν τα ίδια τα παιδιά, να γυρίζουν τα σπίτια και να ψάλλουν τα Κάλαντα:

«Άρχή μηνιά κι' άρχή χρονιά, κι' άρχή καλός μας χρόνος, Άγιος Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία...»

Το τραγούδι αυτό το τραγουδοΰσαν σε διάφορες παραλλαγές.

Το βράδυ της παραμονής έπερε όλα τα μέλη της οικογενείας να παρακαθήσουν στο πλούσιο πρωτοχρονιάτικο τραπέζι.

Ο νοικοκύρης έπαιρνε το ποτήρι με όδσο και ζουγκρίζοντας με τους άλλους έλεγε — «Ήνθειαν έμουν — ο Θεόν να πολυχρονιά» και να κρατή μας, — κανείς κακόν να μη έλέπ' — ο Θεόν να μη άνασπάλλ' μας.»

Ότα φωντούκια και σκοπιζόντας τα στις τέσσαρες γωνίες του σπιτιού έλεγε «Κάλαντα και καλός καιρός, κάλαντα και του χρόνου». Με τον τρόπον αυτόν έκαλάντα και οι άλλοι έλεγον «καλάντα και του χρόνου». Με τον τρόπον αυτόν έκαλάντα και οι άλλοι έλεγον «καλάντα και του χρόνου». Με τον τρόπον αυτόν έκαλάντα και οι άλλοι έλεγον «καλάντα και του χρόνου».

Και έπειτα έκοβε την πίττα. Το πρώτο κομμάτι έβγαίνε γιά την εικόνα, κατόπι γιά το σπίτι, γιά το κατάστημα και ύστερα γιά τα μέλη της οικογενείας και ένα γιά τους πτωχούς. Τα μεγάλα κομμάτια και άγνόρια, άκόμα και το νεαρό οικογενειακό ζευγάρι, έστέλιζαν το καλάντα του κοούρ — Κάλαντόκλαδο. Και ήταν αυτό ένα συμμετρικό κλαδάκι έλας που σε κάθε φύλλο του έτοποθετείτο ένα ρυθμμένο φωντούκι και έμοιαζε στο τέλος σαν ένα μεγάλο ταμπλι σταφυλιού και στο επάνω μέρος έμπηγαν ένα πορτοκάλι.

Το κλαντιόκλαδο αυτό ποδ έσυμβόλιζε τον πλοΰτο και την διαρκή ευτυχία του σπιτιού ή και του καταστήματος το έφερε μόνον στο εικόνομα ή ψηλά πάνω από το γραφείο του καταστήματος όπου έμενε όλο το χρόνο.

Τέτοιο κλαντιόκλαδο έτοιμάζαν τα κορίτσια και γιά τη βρώση του χωριού και φροντιζαν να το πάνε ένωρίς (σύνανα) στην βρώση και να πάρουν Κάλαντόνερο με το όποιο θα γινόταν το πρώτο νύμφι.

Εκτός από τη σόμπα ποδ έθέρμαινε όλο το σπίτι, τη βράδυ από αυτή άπαραιτήτως θα άναβαν και τα μαγκάλια με καλο-

αναμμένα κάρβονα, τα τ'ο τ'ο λ'ί δ'ι α, και μαζέονταν γύρω γύρω όλοι οι νέοι και νέες, άκόμα και οι παντρεμένες που οι άνδρες τους έλειπαν στα ξένα και έκβαν φύλλα έλας και τα έβραζαν στην φωτιά, σ'α τ'ο σ'ι λ'ι δ'ι α, λέγοντας — με θυμάται γιά δέν με θυμάται; και άν τ'ο φύλλο χορηγηθόσε στον άνδρα πριν καθί, ήταν έν δαεις άγάπης και συ ο καλός της δέν την έρχα...»

Άργά το βράδυ άρχιζαν τα «Μωμοέρια», όπως θα λέγαμε τα Καραβάλια, που έπληκεινταν όλα τα σπίτια, χόρευαν μερικά νούμερα και έπαιρναν φιλοδοξήματα γιά κάποιο άγαθοεργό σκοπό.

Στις έκλήσεις οι παπάδες μοίραζαν πορτοκάλια σ' όλο το έκκλησίασμα και έπαιρναν και αυτοί το σχετικό φιλοδώρημα. Πρωτ'πρωτ', νέον έτος πλέον ή κάθε νοικοκυρά θα περιέμενε τον πρώτο τυχερό που θ'άνοιγε το σπίτι της και θα της έκανε ποδαρικό. Και ήταν αυτός, κανένα μικρό παιδάκι άκακο και άθνημο και άφου έκαμε το ποδαρικό το έφρότωναν από δώρα όσα ήθελε, ή κανέναν συγγενή χροσόμενος και εύθυμος που έμπαινε στο σπίτι με το δειχί του πόδι και με τις εδχές: «Υέαν και εύλογίαν σ' όποι'ν έσουν». Τη έσοϋ όλα τα αγαθά και να ζήτεν ευτυχομένε, καλή χρονιά». Και ή νοικοκυρά άπαντούσε: Καλώς όρισες, το ποδαρικό καλόν να έν'».

Σε μερικές περιοχές οι εύδές του έπισκέπτον και άπαντες Συνέχεια εις την 4ην σελίδα

ΑΡΧΑΪΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Του κ. Άγαθ. Φωστήροπούλου

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Διακλώω, ξεπλένω, καθαρίζω (διακλώω) «κατ' άντ' ά ποντος νοτιδι διακλώει μέλας» (Ευριπίδ' Ίφ. Ταυρ.)

Διαρμενέω, συμβουλεύω, (διεργημένω). «διαρμενεψον το παιδί σ'»

Διαρίζω, μοιράζω (διωρίζω) «διαρίζ' τα κοκκία».

Διαβαίνω, διαβαίνω, άδρ. β' έδέβα (έβην) «έδέβεν πλάν'» (άνεχώρησε), το γ' πρόσωπ. παρά Σοφοκλεί έβα, «Άργείων οι άριστοι έβαν» (Όμηρ. Όδύς).

Διαστολλίζω, κατασταλάζει, καθαρίζει ο «καιρόν, το νερόν» (διαστέλλω) «έδιαστέλλεν το νερόν».

Δασύν, έπίθ. (δασύς) πυκνό, «δασύν άλυμίδ».

Διασύρω, διασύρω, διαβάλλω.

Δατάχνομαι, δίδω όδηγία (διατάττω), «έδατάχτες» είρωνικώς, οδσιαστ. το «δατάγμαν».

Διασκεύω, διδάσκω «διασκεύ' ο ποπλάς».

Διαφορά, (η) 1) διαφορά «έγ' διαφοραν τ' εναν άς' σ' άλλο» 2) ύπόθεσις «την κορούμ' ή διαφορά» 3) αντίληψις, «έπλησθην διαφοράν» το άντελήφθην.

Δελιάζω, περδεύω (δελιάζω) παθ. δελιάουμαι «έδελιάνεν το ράμμαν».

χολα έν'» (άμφιρρέπει).

Δοθή, (ή) διεθύνους έκπτολής, το δοθίναϊ, το άπαρέμφατον ός οδσιαστικόν.

Δράζω, άνάβω φεύγονον, «έδραζεν το φουρνέ». Μεταφορ. έξάπτομαι «δραείς' κι' άποδραείς'».

Δώμαν, (το) χωματινή όριζοντία στέγη οικίας.

Έγνα, άδρ. β' του φέρω (ήνεγκον) «έγνης άτο».

Έγκαλώ, καταγγέλλω, «θ' έγκολώσε σο σχολείον».

Έίδωτο, (τά) σκευή, πράγματα (είδη).

Έίδωλον, (το) είδωλον «άμον είδωλον», (δι' άσχημον).

Ελάζω, κρύνω, «εύλογον εύκασατο».

Είς (άρθ. επίθ.) εις «ό εις κι' άλλος».

Έλεος, (το) βοήθεια, έλεημοσύνη και έκίκλησις. «Θεέμ ποΰσον έναν έλεος».

Έμν, (άντων. κτη.) πληθ. τ' έμμετρον β' τ' έσέτερον, «τ' έμμετρο» (οι οικείοι μας).

«έπινωσ», άντιλαμβάνομαι, «έπινωσ' άτο».

Έρράεν, άδρ. β' παθ. έρράήν «έρράέν ή καρδιά μ'».

Έρια, (ή) έχρα (έρις) «έριαν έξ' με» (με μισεί).

Έργον, (το) εργασία, «έναν έργον και δύο δουλείας», πληθ. έργατα.

Έρλω, ένοχλώ και προτρέπω, εις έρυν, «έρίζ' τον σκύλον».

Έρρωτόν, άποβάλλω, επί ζώων «ένέρωψεν τ' αϊγίδ».

Έρώμεσα, άδρ. του έρωτώ «έρώτεσα κι' έρώμεσα».

Έσαν, ήσαν, «πολλά έσαν». «Οίκοι έσαν (Όμηρ. Όδύς.)».

Έσχρωσά, εύχομαι διά κεκοιμημένον, «φά κι' έσχρω».

Έταιρον, (ό) σύντροφος, «έταιρον κι' ή λυγροή».

Έτερος, (άντων. άλλος, «έτερο είναι».

Έτη, (τά) έτη «πολλά τά έτη» εύχ ή κατ' άποκριθισμόν.

Έύλογον, (επίθ.) όρθόν, «εύλογον εύκασα' άτο».

Ζά, (τά) Ζώα «έβγαλ' τά ζά» Ζωοτροφία» τρώφια.

Ήμαρτα, ήμαρτον, «ήμαρτα, ήμαρτα» ός επώνυμια.

Ήντιαν, (άναφ. άντων.) όποιος και όποια, οδδέτ. «ήντιαν» αϊτ. ήντιαν, «ήντιαν δέλις» (όποιον δέλιος).

Ήπαρη, (ή) όμφαλός «έροϋξεν ήπαρημ'» (όμφαλοκήλη).

Θλιβωμαι, θλιβωμαι, «άχ' άν θλιβωμαι» (στίχ.) (Συνεχεια εις το έπόμενο)

ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΒΟΥΛΙΔΗΣ ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ Πευχιούχος Έθν. Πανεπιστημίου Καστελλίου 6, Τηλ. 72 - 453 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΑΡΟΣΑΣ ΑΓ. ΣΟΦΙΑΣ 37 (Πλατεία Άθωνος)

ΤΕΛΕΣΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ ΕΙΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ ΕΠΙ ΤΗ 500Η ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ ΠΤΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Πρωτοβουλία των ποντιακών οργανώσεων Θεσσαλονίκης, επί τη συμπληρώσει πεντακοσίων ετών από της πτώσεως της Τραπεζούντης...

Εβδείοι Λέσχης ητο κατάμεστος από επισήμους και διανοούμενους, οι οποίοι άνωσως συγκεκινημένοι και γοητευμένοι...

Η φιλαρμονική του Δήμου, εθνεγώς προσφερθείσα, έπαινήσεν έμβατήρια. Την 11ην π.μ. έτελέσθη έθνικόν μνημόσυνον...

Την 1ην μ.μ. έγένετο κατάθεσις στεφανίου εις τόν ήρωον του Γ' Σ. Σ. Με τάς τελετάς αυτάς, έληξαν αι προγραμματισθείσαι εντός του 1961 ύπό του εν Θεσσαλονίκη συνελεθόντος Παμποντιακού Συνεδρίου...

ΠΟΝΤΙΑΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΞΑΝΘΗΝ ΤΑ 500 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Την 31ην -12- 1961 ή "Ενωσις Ποντίων—τό Παράρτημα «Παναγίας Σουμλά» έτέλεσε χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης κ.κ. Αντωνίου εν τώ Ιερώ Ναώ της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος...

Ανέγραψιν της Μονής της «Παναγίας Σουμλά» εις τά βόρεια σύνορα της «Ελλάδος και την προκύνθησιν υπό της Α.Μ. του βασιλέως μας Παύλου, ώς συνεχιστοῦ των άρχων και παραδόσεων των Βυζαντινών...

Παρόντων : ο Νομαρχών κ. Γλενταδάκης μετά της κυρίας του, ο Δήμαρχος κ. Λαδάς, ο άνώτατος Στρατιωτικός Διοικητής, ο Διευθυντής Χωροφυλακής, ο βουλευτής κ. Δούκας, ο Διευθυντής Α.Τ.Ε. κ. Τερζής, οι επιθεωρητάι Έκπαιδεύσεως κ. κ. Ειδυμιάδης και Λίβας, ο Διευθυντής Ο.Τ.Ε., οι Διευθυνταί των εφημερίδων «Προοδευτική» και «Θρακ. Αγών» κ.κ. Βλαχόπουλος και Μάρκου, ο δικηγόρος κ. Κερεσετζής, ο Διευθυντής της Ένώσεως Γ. Συλσιμών κ. Κινζιολίδης μετά του έπόπτου κ. Δημητριάδου, ο πρόεδρος του Συλλόγου Καπνοπαραγωγών κ. Κωστελίδης, ο κ. Κλιάφας εκ μέρους του βουλευτού Μπαλατζή, ο πρόεδρος αναπήρων και θυμάτων πολέμου Ξάνθης κ.Γ. Βάτζικας, ο κ.Σαράφουλος ο κ. Ι. Γερόπουλος της Φιλοστώχου Άδελφ. Ίμερταίων, οι κ.κ. Χρ. Καζεπόπουλος και Θρ. Λαμπιάς εκ Γαλάνης και αι κυρίαί Πολυχρονιάδου, Άνδρεάδου και Χρ. Τανιμανίδου και άλλοι.

ΑΙ σεμνοπρεπείς εκδηλώσεις συνεχίσθησαν εις τήν «Εβδειον Λέσχην Ξάνθης», τάς όποιαις παρηκολούθησαν με άμισίωτον ενδιαφέρον όλοι οι έπίσημοι με έπι κεφαλής τον Σεβασμιωτάτον και μέγα πλήθος. Η συντονιστική επιτροπή, εκ των κ. κ. Χρ. Τανιμανίδου, Δημ. Βαγιανού, Γ. Μιχαηλίδου και Α. Τοπαλίδου, υπήρξεν άξιεπαινος. Η αίθουσα έπλεεν εις τό κυανόλευκον χρώμα. Μία έγκών του Φροντιστηρίου Τραπεζούντος εις τό μέσον με τάς εικόνας των Βασιλέων μας, με τον Τσολιάν και τον Πόντιον Ζιφκοφόρον Πολεμιστήν άγ καλιασμένους έδιδε μίαν πανηγυρικήν όψην του μεγαλειότης Ιστορικής επετείου, της Ιστορικωτάτης δια την πόλιν μας. Ο κ. Χρ. Τανιμανίδης εκ του βήματος ευχαριστεί τους έπίσημους και όλους, όσοι με την συμπαραστάσιν των έτίμησαν την Έορτήν. Κατόπιν άπαγγέλλει τά ποντιακά άριστοεργήματα του λογίου κ. Π. Μελανοφρόδη, «Γ' ύστερ'νόν ή Μοιρολογία» και «Τ' άερίκων του Πόντου». Πένθιμοι ύποκρούσεις της Λύρας του περιφήμου Λυράρη Άνέστη Τριανταφυλλίδη από του βήματος της Σκηνης συνόδουσαν τάς κατανυκτικάς άπαγγελίας. Καί τότε όμιλήθη, έπίσημοι και πλήθος έξέσπασαν εις δάκρυα, εις πραγματικόν μοιρολόγιον καθ' όλην την διάρκειαν των άπαγγελιών. Έν συνεχεία και με τό αυτό αίσθημα όμιλήσεν ο Νομαρχών Διευθυντής κ. Γλενταδάκης και κατόπιν ο βουλευτής κ. Δούκας, ο όποιος μετάξύ άλλων ειπε, «σίμερον άνεβαπτίσθημεν εις ένα πατριωτικόν περίβαλλον του ποντιακού κό-

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ

Τήν παραμονήν των Χριστουγέννων απέθανε και εκηδεύθη στην Καβάλα ο άειμνηστος Γεώργιος Σεϊτανίδης, πατέρας του αγαπητού φίλου μας Τάκη Σεϊτανίδη, Προέδρου του Συλλόγου Ποντίων Καβάλλας.

Τό πρώτο φώσ του ήλιου τό αντίκρουσεν ο Γεώργιος Σεϊτανίδης σε μία Ιστορική γωνιά του άλλου Πόντου, όπου και τό Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου του Περιστεριώτα στη περιφέρην Γαλλίαν, οι κάτοικοι της όποιας στάθησαν άλύγιστοι στην πίστη του Χριστού μας και άδάμαστοι στα Ιδανικά της Φυλής και της Πατρίδος. Εκεί έμαθε τά πρώτα γράμματα και κατόπιν έγκατεστάθη εις Τραπεζούντα και έπεδόθη στο έμπόριο στο όποιον ανέπτυξε δημιουργική δραστηριότητα την όποιαν μετέφερε και έδώ στη νέα του πατρίδα την Καβάλα όπου και έγκατεστάθη μονίμως. Προικισμένος με πλούσια κοινωνικά και ψυχικά χαρίσματα, τά όποια μεταλαμπαδέωσε και εις τόν υιόν του, τον Τάκη, διεκρίνετο τόσον εκεί στον Πόντον όσον και έδώ. Άνθρωπος θετικός και τίμιος, υπήρξεν άριστος οικογενειαρχής και πατέρας ύποδειγματικός.

Η τελευταία του ασθένεια τον συνεκλόνησε φοβερά και παρά όλας τάς προσπάθειάς των οικείων του δεν ήδυνήθη να επανακτήσει την υγείαν του.

Ο θάνατός του έλύπησε βαθύτατα όλους όσους τον έ γνώρισαν. Άς είναι ή μνήμη του αιώνια και τό χώμα που τον σκέπασε έλαφρό.

ΓΡΗΓ. ΣΑΒΒΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΒΡΑΜΙΑΣ

(Συνταξιοδότης Δημοδιδάσκαλος)

Την 1ην Ιανουαρίου απέθανε και εκηδεύθη στην Καλαμαριά ο Ιωάννης Άβραμιάδης συναξιότιχος δημοδιδάσκαλος γυνίος του περιφήμου Τσιμπρί' από τό χωρίον Πολίτα της Τραπεζούντος. Άσπικώς και άμόλυντος, ήταν τό παράδειγμα του καλού οικογενειαρχού, άνέθερψε και έμφορσε τά παιδιά του και τά έπρόοικισ με όλας τίς ήθικές άρετές, ένας μάλιστα από αυτούς άνεδείχθη Διεθνής Ποδοσφαιριστής και σήμερα τιμά τά χρώματα του 'Απόλλωνος Καλαμαριάς. Καί ως άλλος Ιωάννης Εύαγγελιστής μέχρι θανάτου συνεβούλευε τά παιδιά του να αγαποῦν άλλήλους. Άλλά δυστυχώς πριν ακόμα χαρή τους καρπούς της οικογενειακής του ετυχίας ζηλόφθονη μοῖρα του άνέκοψε τους δραματισμούς και προσεβλήθη από την έπάρατον ασθένειαν στην όποιαν δεν μπόρεσε να άντισταθή και τελικά υπέκυψε. Ο Γιάνης ήταν ακόμα χρήσιμος, ο θάνατός του αφήνει μεγάλο κενό στους σπουτακούς του που θά ζουν τώρα με την άνάμνησή του. Άς είναι έλαφρό τό χώμα που τον σκέπασε και ή μνήμη του αιώνια.

Γας

Κατόπιν άπαγγέλλει τά ποντιακά άριστοεργήματα του λογίου κ. Π. Μελανοφρόδη, «Γ' ύστερ'νόν ή Μοιρολογία» και «Τ' άερίκων του Πόντου».

Πένθιμοι ύποκρούσεις της Λύρας του περιφήμου Λυράρη Άνέστη Τριανταφυλλίδη από του βήματος της Σκηνης συνόδουσαν τάς κατανυκτικάς άπαγγελίας. Καί τότε όμιλήθη, έπίσημοι και πλήθος έξέσπασαν εις δάκρυα, εις πραγματικόν μοιρολόγιον καθ' όλην την διάρκειαν των άπαγγελιών. Έν συνεχεία και με τό αυτό αίσθημα όμιλήσεν ο Νομαρχών Διευθυντής κ. Γλενταδάκης και κατόπιν ο βουλευτής κ. Δούκας, ο όποιος μετάξύ άλλων ειπε, «σίμερον άνεβαπτίσθημεν εις ένα πατριωτικόν περίβαλλον του ποντιακού κό-

μου, του όποιου τό μεγαλείον και τον βαθύν πατριωτισμόν, όμολογώ ότι δεν εγνωρίζα μέχρι τοῦδε».

Επηκολούθησε πρόγευμα με διανομή των Κολύβων και ποντιακών «πενήριθι». Ο Σεβασμιώτατος έγερθηκε εν καταφάνη συγκινήσει άνέπειψεν έπιτραπέλιον ευχην και με λυγμούς ειπε, «από δεκαετηρίδων συνεργάζομαι με Ποντίους, τους εκτιμώ ιδιαίτερας και άναγνωρίζω την ζωτικότητα των. Έύχην όπας τό παράδειγμα των προγόνων των γίνη ύποδειγμα όλων των 'Ελλήνων».

Αί εκδηλώσεις έλαβον τέλος αφήνοντας άριστάς εντυπώσεις.

ΝΙΚ. ΣΩΜ.

ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΙΔΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΣ

Συνέχεια εκ της 3ης σελίδος. Άγώνας που θα έχη κούριον άντικειμενικό σκοπό και θα αποβλήτη πλέον άποικιστικά στην άξιοποίηση του έργου μας. Άσφαλώς δε της όλης εν προκειμένο άποστολής μας — φρονώ — ότι αυτό θα είναι τό δυσκολότερο, οσοιωδέστερο και σημαντικότερο μέρος. Άκράδαντον έχω την πεποίθησι ότι, αυτό που με τόση πίστη και αυτοθυσία τον καλό άγώνα άγωνίσθησαν, θα σπείσουν και τώρα, συνεπικουρούμενοι την φρονήσή από την παρουσία των θαλασρών δαστών της άνδρουμένης νεολαίας μας να δώσουν και τό δεύτερο θρονιτερό τους επαρόνο για την ολοκλήρωση του μεγάλου έργου τους.

Τελειώνοντας θεωρώ καθήκον μου να εκφάσω τις άπειρες ευχαριστίες μου και τις ευχαριστίες και τά συγχαρητήρια όλου του ποντιακού κόσμου, του όποιου τό αίσθημα πιστεύω ότι διετηρήνεον εν προκειμένο, την διεδύσιν και τους λοιπούς υπεύθυνους του αγαπητού «ΒΗΜΑΤΟΣ» δια την δημοσίευση των άρθρων μου. Η έγκάρδιος ατή έξυμνήρησή αποτελεί μία άξιόλογη συμβολή στη ποσογική των σπουδών της Ε.Π.Ν.Κ. την όποια και ιδιαίτερα εκτιμώ.

(ΤΕΛΟΣ)

Γεώργιος Σαουίς

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΟΜΙΛΙΑ Κ. ΧΑΡ. ΚΑΓΧΙΑΟΥ

Συνέχεια εκ της 3ης σελίδος. Επισήμως εκπροσώπους άπαύστων 'Αρχών της ελευθέρας Πατρίδος και συγκεκινημένους της Διοικήσεως, του ένδοξου 'Εθνικού μας Στρατού, και των ένδοξών Σωματών 'Ασφαλείας, αποτελεί άδιάφευτον μαρτυρία Πανελληνίου συμμετοχής, και του γεγονότος ότι, άν και έστερηθημεν των 'Ιερών Τάφρων σας, ζώμεν τουλάχιστον ελεύθεροι.

Και τώρα μαζί με τά λουλούδια των δονών του Πόντου τά άμάραντα, μαζί με τά μυροδόλια και καλλιπέταλα ρόδα της πρωτεύουσής Τραπεζούντης, μαζί με τά λουλούδια των δονών της Μητρος 'Ελλάδος, όλοι οι πατριωτικοί έμεινε εις τόν 'Ιερόν τόπον ζήρον, πλέκομεν από κοινού χερσποικιλίον στέφανον, δια να στα φανώσωμεν νεοφρό, τό τεμνημόνιο Ηρώων Σας, έδώ εις τήν ελευθέραν Πατρίδα, ο θάνατος Νεκροί, τοῦ ένδοξου φανός 'Εθνος!

ΑΙΩΝΙΑ ΣΑΣ Η Μνήμη.

ΠΡΟΤΕΧΝΟΝΙΟΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Συνέχεια εκ της 2ας Σελίδος. Τίσεις ήσαν οι έξής :

— Κάλαντα - Κάλαντα και καλός καρός.

— Καλώς τον Καλαντάρη.

— Άγορία παιδιά, θηλυκά μουσκάκια, νοσάκια πουλιά, καστανίτσας κολογκύθια. Έξέβαυε άς σόν καλόχρονον κ' έσέβαμε σόν καλόχρονον.

Μετά τό σχετικό κέρασμα που έγίνετο ως επί τό πλείστον στο πόδι, ο έπισκέπτης έφηνε για να πάγη και άλλου, σε άλλο συγγενικό σπίτι.

Και έπειτα άρχιζεν ή μοιρασιά των δώρων άνάμεσα στους σπουτακούς. Δώρα ο σέζυγος προς την σέζυγον και τό αντίθετο, προς την μάνα, τά παιδιά και σ'όλους γενικά. Έκείνο όμως που ομορφύσει την μεγαλύτερη χαρά και εὐθυμία ιδίως στα παιδιά ήσαν οι πιράγκοι - λαγνοί. Μαζόν με τά φώνια κ' άνε νεοκόντης θά έπαυε και έναν άριθμόν πιάγκων και ήταν αυτά χάρινα χωνάκια σφραγισμένα με διάφορα άντικείμενα μικρής αξίας αλλά μεγάλης χαράς και εὐθυμίας. Άκόμα και οι διάφοροι επισκέπται έκαλάντα έκαλάντα τά παιδιά διονότα τά χροσάκια τά όποια έμπηγαν σ'ένα πορτάκι και φρόντιζε τό κάθε παιδί να γεμίσει τό πορτοκάλι του με τέτοια φιλοδώρηματα.

Η εκτύπωση έγένετο εις τά καλλιτεχνικά τυπογραφεία «ΤΕΧΝΗ»

Φρ. Ρούσδελη 48

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗΝ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΟΝΤΙΩΝ», ΝΙΚΑΙΑΣ-ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Έν τώ πλαίσίω των μνημοσύνων έκπολέσασαν επί τη συμπληρώσει 500 ετών από της αλώσεως της Τραπεζούντης, έτελέσθη έπιβλητικόν Άρχιερατικόν μνημόσυνον υπό της Ένώσεως Ποντίων Νικαίας Κορυδαλλού την 17-12-61 εν τώ εν Νικαία Ιερώ Ναώ της 'Οσίας Ζώνης.

Πρό του σπηθέντος εν τώ Ναώ μεγαλοπρεπώς κενότατου ο Πόντιοι και πλήθος φιλοποντίων εν κλίσει αύχρονος και γονάτων, άνέπεψαν τάς προς τόν 'Υψιστον θεόσεως των ύπερ των πρωτοπόρων Μαρτύρων της Προγονικής των Μεγαλοσύνης Μεγάλων Κοινητών. Έν καταπνική εν σειρή πορεία προς τό 'Ηρώον της πόλεως κατέθεσαν δια τόν πρόεδρον της Ένώσεως κ. Χρ. Θεωδορίδη τόν δημιοιούσει εις τό επόμενον φύλλον μας.

Τού Θεοσευτικού μνημοσύνου έπικολούθησε Έθνικόν, εν τή Ποντιακή Στέγη, όπου μετά σύντομον προσολαλίον του Προέδρου κ. Χρ. Θεωδορίδη, ο έκ των μελών του Δ. Σ. της Ένώσεως και Έφορος του Μορφωτικού Τμήματος, δικηγόρος κ. 'Ηλίας Θεοσευτικός ανέπτυξε δια μακρών την συμβολήν της Τραπεζουνοπολιτικής Αὐτονομίας εις τήν διάπλασιν του 'Ελληνικού Πολιτισμού, και της 'Ελληνικής 'Ιδέας.

Σημείωσις Συν. Τήν έντως βαθυνοστοχαστον και από πάσης άπόψεως θαυμασίαν όμιλίαν του διοικουμένου συμπαιτριώτου κ. 'Ηλία Θεοσευτικού, λόγω έλλείψεως χώρου, θέλομεν δημιοιούσει εις τό επόμενον φύλλον μας.

ΝΕΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ «ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ»

Γενομένων άρχαιρεσιών κατά την τακτικήν Γενικήν Συνέλευσιν των μελών της «Παμποντιακής Ένώσεως» Αθηνών, την 10ην Δεκεμβρίου 1961 έξελέγη τό νέον Γενικόν Συμβούλιον αυτής τό όποιον καθιερτίσθη εις σίμα ως έξης :

- 1) Παυλίδης Έλευθ. Πρόεδρος, 2) Κλαδάς Σαοκ. Α' Αντιπρόεδρος, 3) Μαυρίδης Κων. Β' Αντιπρόεδρος, 4) Καλλιφατίδης Ιωρδ. Γεν. Γραμματεύς, 5) Φωστηρόπουλος Ιωάννης του Γ. Ταμίας, 6) Λαμπριανίδου Ειρήνη Κοσμητώ, 7) Βαρεσιάδης Κων. Έφορος, 8) Μιχαηλίδου Όλγα Σύμβουλ. 9) Καββαδά Έλένη > 10) Καλλιγιά Αθηνά > 11) Κανούλη Έδδοκία > 12) Λιζοθόου - Σαλάτα Ζηνοβία > 13) Σπανάκης 'Ηλίας > 14) Κωκαλίδης Άλκιβ. > 15) Κανονίδης Σταύρος > 16) Άβρομάντης Ιωάννης >

17) Θεωδορίδης Χρήστος > 18) Δημητριάδης Δημοσθ. > 19) Καπαγιονίδης Κων. > 20) Θεοφυλάκτου 'Ηλίας > 21) Πουλιαντζακίδης Γεώρ > 22) Αργυρόπουλος Άχιλ. > 23) Μελίδης Εύστάθ. > 24) Αλεξανδρίδης Ιωάν. > 25) Τσιροζίδης Νικόλ. >

Δι' έγκυκλίον του την όπιον άνηύθησαν τό νέον Γενικόν Συμβούλιον προς όλα τά Ποντιακά Σωματεία και Οργανώσεις εκφράζει την ευχην και την έλπίδα ότι θα κατανοηθούν πλήρως οι σκοποί της «Παμποντιακής Ένώσεως» και ότι σόν τώ χρόνω θα πραγματοποιηθούν όλοι αι επιδιώξεις και τά όνειρα των Ποντίων. Η Έβδειον Λέσχη Θεοσευτικής και ή Έφημερίς μας συγχαίρουσιν τό νέον Γεν. Συμβούλιον της «Παμποντιακής Ένώσεως» και έδωνουν τάς ευχάς και έλπίδας των δια την επιτυχίαν των ως άνω επιδιώξεων.

ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ—ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Τό νεοσύστατο «Ποντιακό Καλλιτεχνικό Συγκρότημα του Άρχιερατικού Μορφωτικού Συλλόγου Νέας Τραπεζούντας» Κατερίνης έκανε με καταπληκτική επιτυχία την πρώτη του έπίσημη εμφάνιση την τρίτη μέρα των Χριστουγέννων του 1961 με την ευκαιρία μιας έορταστικής εκδήλωσης του Συλλόγου μέσα στην έδρα του. Την παρηκολούθησαν ο έφημερίος του χωριού, ο Διευθυντής της Διευθύνσεως Γεωργίας Πιερίας, ο πρόεδρος της κοινότητος και όλοκληρο τό διοικητικό συμβούλιό της και όλοι οι κάτοικοι του χωριού.

Τό Καλλιτεχνικό Συγκρότημα του Συλλόγου διευθύνεται άπ' τόν φοιτητή κ. Χαράλαμ-

πίδη Χρήστο, παιδιόν οικότροφο της Στέγης της Έβδειον Λέσχης Θεοσευτικής και έκλεκτό μέλος του Τμήματος Νέων κατ'όσον Σαρατζή στο Φοιτητικό Συγκρότημα της Λέσχης μας, που πρώτο στη Θεοσευτική έορμήνεψε με έδίδεξε τους ύπερόχους χορούς Σεριανίτσα, Λετζίνα, Τάμαση και Πυρροχίτο (Σέρρα) χορό. Αιτούς τους χορούς παρουσίασε με καταπληκτική επιτυχία τό παρχιακό αυτό Συγκρότημα με τους γλυκύτατους ήχους της λύρας του κ. Ι. Ίωαννίδη, λυράρη, που τον έτίμησε πολλές φορές ή Λέσχη μας και ποδ παντός τον τελευταίο καιρό. Θυμιάσισι ύπηρξεν οι καρποί της Λέσχης μας.

N. ΣΩΜ.

Στην φωτογραφία ή πεντάδα του Πυρροχίτου με τόν λυράρη της

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΝ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟ ΠΟΝΤΟ

(Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος) όνομα της Κρώνης σε συσχετισμό με την Αμαστριν.

Έφ' όσον λείπουν οι Έλληνες άνάητοῦμε τά τεμνηρία της χιλιάχρονης ζωής τους στα μνημεία που έχουν άφήσει. Καί είναι τά μνημεία αυτά κυρίως οι εκκλησίες.

Και έδώ δοκιμάζομε άπογοήτευση.

Άν εξαίρεσουμε τόν μητροπολιτικό ναό του Αγίου Γεωργίου, που είχε καταδαφισθή μαζί με τό περιωκάλές κωδωνοστάσιον του και τό ναίδριον του Αγίου 'Ελευθερίου ύπερθεν της αποδόθρας, που έπεσε θύμα του ρωμολομικού σχεδίου της πόλεως, οι άλλοι ναοί ύπάρχουσι βέβαια αλλά σε κατάσταση που προκαλεί θλίψιν και πένθη.

συμποιήσιν τους άνάλογα, με τόν αρχικό προσορισμό τους. Σε λίγα χρόνια άσφαλώς δεν θα ύπάρξει τίποτε που να άνθυμίζει την ύπαρξή τους.

Άνεδαίνουμε στην Θεοσευταστική και στεκιώμασε οικωπληοί μπροστά στην θλιβερή εικόνα που προσφέρει στα μάτια του έπισκέπτη του άρειπωμένου κτιριακού συγκροτήματος, του άλλου γραφικώς ωραϊότερου μοναστηριού. Από τόν ναόν δεν έχει μείνει τίποτε, αλλά και τά κελιά και τά γραφεία, που θά μορφοῦσαν να χρησιμοποιηθούν περιφέρην για κατοικίες, έχουν καταστραφεί και αυτά. Μόνο οι τοίχοι στέκονται όρθιοί, χωρίς στέγη, χωρίς πατώματα και ένδιάμεσους χωρίσματα με παράθυρα δίχως κουφώματα, άφνοι μάς τρυπεί μιάς άκατανόητης νοστορπίας και έλλείψεως κάθε προστασίας.

Καμιά περιποίηση, καμιά χρη-